

Felkértem t. tagjaimat,
hogy hírlepet vagy folyóiratot
ne foglaljanak le egyszerre
több példányban.

+ 3 lei

MAGYAR

Primredactor și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

VII. — 56 (1770) Oradea, 1938. marc. 11

Primcolaborator: **dr. Gyáriás Elemér**

Az új országos költségvetés összeállítása

Minisztertanács Úfelsége elnöklete alatt. Új állásokat nem létesítenek és előléptetések nem lesznek

Bucuresti. Saját tud. Szerda délután minisztertanács volt a királyi palotában Úfelsége elnöklete alatt, amelyről hivatalos közleményt adtak ki:

A minisztertanács meghallgatván Mircea Ciocov előterjesztését az 1937-38. évi költségvetés végrehajtásáról és az április 1-én hatályba lépő 1938-39. évi költségvetés összeállításának feltételeiről, a következőket határozta el:

Minden minisztérium újra átvizsgálja a már összeállított költségvetését oly módon, hogy az új költségvetési évre nézve ne lépjenek túl a folyó költségvetések előirányzatát, csak azoknál a fejezeteknél, amelyeknél a költségnövekedést korábbi törvény, vagy szerződés indokolja.

2. Új állást nem létesítenek sehol. Költségvetési előléptetések nem történnek. Nem töltik be a megüresedett helyeket.

3. A technikai testületek fizetése az 1932. évbéli lesz.

4. A népnevelésügyi minisztériumhoz tartozó szolgálatokban sem lesznek személyzetkiegészítések, csak az új költségvetési törvény keretein belül.

5. Az önkormányzati intézmények az 1937-38. évi költségvetés keretei között működnek és a megüresedett helyeket csak az új költségvetési törvényben lefektetett általános irányelvek alapján tölthetik be újra.

A minisztertanács végül jóváhagyta a külkereskedelmi rendszertervezetet amelyet *Argetoianu* ipar- és kereskedelmi miniszter készített.

A NEMZETNEVELÉSÜGYI MINISZTERIUM EGYEDÁRUSÍTÁSI JOGA LESZ AZ ABC-KÖNYVEK KINYOMTATÁSA ÉS TERJESZTÉSE

Bucuresti. Saját tud. A nemzetnevelésügyi miniszter tegnap a következő rendelkezést adta ki:

A minisztériumnak az elemi-iskolai ABC-k készítésére, nyomtatására és kiadására egyedárusítási joga lesz. A már kiadott ABC-engedélyeket azonban nem vonják vissza. A kiadóvállalatok kötelesek e rendelet megjelenésétől számított öt napon belül közölni a náluk raktáron levő ABC-k számát és egy bizottság a helyszínen fogja ellenőrizni a kiadócégek nyilatkozatait. Új ABC-k kinyomtatása és szétküldése, azok kivételével, amelyek engedélyezve vannak és amelyek a mai megállapítás szerint a kiadócégeknek fel vannak halmozva, csak a nemzetnevelésügyi minisztériumnak van megengedve.

Az elemi-iskolai és tanítóképzői oktatásügyi igazgatóságok fognak ajánlatot tenni, kik legyenek annak a bizottságnak a tagjai, akik az új ABC-típust, amelynek 1938 május 15-ig

kész kell lennie, elkészítik. Külön rendelkezés fog intézkedni az új ABC-ék nyomtatásáról

A BELÜGYMINISZTER NEM ENGEDÉLYEZTE A MARXISTA IRÁNYU GAZDASÁGI SZÖVETSÉG SZERVEZKEDÉSÉT

Bucuresti. Saját tud. A belügyminiszter körrendeletet adott ki, amelyben közli, hogy elutasította a Szociáldemokrata Pártnak a Romániai Gazdaszövetség alapszabályainak engedélyezésére irányuló kérését s ezzel a szövetség jogi személyiségének elismerését célzó kérését is.

A belügyminiszter utasítást adott a prefektusoknak, hogy akadályozzák meg e szövetség megalakítását, mert azok marxista-elvek

A kisantant gazdasági tanácsának ülésezései Bucurestiben

A megnyitó ülésen Tatarescu külügyminiszter hangoztatta, hogy a kisantant-államok nem törekednek gazdasági elzárkózásra

Bucurestiből jelentik: A kisantant gazdasági tanácsa kedd óta folytatja ülésezéseit a Kereskedelmi és Iparkamara itteni székházában. A megnyitó ülésen *Tatarescu* ideiglenes külügyminiszter hosszabb beszédben üdvözölte a kisantant államokból összegyűlt kiküldötteket. Kiemelte, hogy a kisantant államainak gazdasági együttműködése fokozódó intenzívítást mutat. Megjavította a vasúti összeköttetések és a szállítási viszonyok állapotát. A légi közlekedés tekintetében is célszerű megegyezéseket létesített. A postai, távírdai és turisztikai téren különösen sok gyakorlati eredményt tudott elérni a gazdasági együttműködés.

Tervebe vették a három gazdasági terület jogi szabályai tekintetében is az egységesítés munkálatait. Ebben a tekintetben azonban figyelembe kell tartani, hogy a különböző viszonyokhoz képest az előhaladás nem történhetik túlzott sietséggel.

Sok előzetes tanulmány szükséges még e kérdésben való továbbhaladáshoz. Tehát várni kell, míg ebben a tekintetben eredmények állhatnak elő.

Azután *Tatarescu* arra utalt, hogy a gazdasági tanács feladata a kisantant népei között minél több gazdasági összhang létesítése.

Azonban ki akarnám hangsúlyozni, — mondotta a miniszter, — hogy a kisantant intenciója nem irányul valami magába záródó közösségre. A kisantant érdeke és kívánalma, hogy minden állammal a közös érdekek meg-

alpján akarják a földműveseket szakszervezetekbe tömöríteni. A belügyminiszter azt is közli, hogy a cahulmegeyi Curei községben már fel is fedezték e nem engedélyezett szövetség egy fiókszervezetét, amelyet természetesen feloszlattak.

EGYMILLIÁRD LEIT UTALT KI A KIRÁLY FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI CÉLOKRA.

Bucuresti. Saját tud. A Monitorul Oficial tegnapi száma közli a királyi rendeletet, amely közel egymilliárd lei hitelt nyit a földművelésügyi, munka, egészségügyi és társadalomvédelmi minisztériumok számára.

A hiteltételek között a következő fontosabb összegek szerepelnek: 767 millió értékesítési jutalék a buza- és liszt kivételnél; 27 millió az értékesítési műveletek ellenőrzésének költségeire; 15 millió a Dobrogeából kivándorló törökök földjeinek megvásárlására, állami elővételi jog alapján; 10 millió lei vetőmagbeszerzésre. 35 millió a constantai kiviteli vágóhid munkálatainak költségeire, a mezőgazdasági kísérleti intézetek s a ciulesti, ilfovi és cluji szérumlaboratóriumok költségeire; 12 millió a bórértékesítési szervezeteknek; 20 millió tengeri-élelem beszerzésére, 5 millió a köztisztviselők szervezetének, stb.

oldására együttműködést találjon és így szolgálja a világéke megszilárdulását.

Diplomáciai körökben különös figyelmet keltett, hogy *Tatarescu* a kisantant államai közötti szorosabb gazdasági egyesüléssel szemben óvatosan és tartózkodóan nyilatkozott.

A KISANTANT-ÁLLAMOK KÖZÖS VEZÉRTITKÁRSÁGA A DUNAHAJÓZÁS ÜGYEI INTÉZÉSÉRE.

Bucuresti. Saját tud. A Kisantant gazdasági értekezletének keretében tanácskozó Duna-bizottság határozatai közül kiemelik a Kisantant-államok dunahajózási vállalatának közös vezértitkarsága létesítésére vonatkozó határozatot. Célja ennek az, hogy megkönnyítse e vállalatok együttműködését, a Kisantant gazdasági tanácsa által hozott határozatok szellemében.

A vezértitkarság működési szabályzata április 1-én lép életbe. Első székhelye lesz Belgrad, majd Abécé sorrendben Bratislava (Pozsony) és Bucuresti.

Miután a párizsi Nemzetközi Kereskedelmi Kamara értesítette a bizottságot, hogy április végén Budapesten nemzetközi hajózási bizottsági ülés lesz, elhatározták, hogy ezalkalommal a Kisantant államai közös álláspontot fognak képviselni s azért a Dunabizottság tagjai április 4-én összeülnek Bucurestiben, az egyöntetű magatartás megbeszélésére, mert addigra ismeretes lesz a budapesti értekezlet programja.

Vasárnap népszavazás lesz Ausztriában

Schuschnigg kancellár Tirol fővárosában bejelentette, hogy megkérdezi az osztrák népet, akarja-e a maga külön német, független, keresztény államát? — Minden huszonegyéves osztrák állampolgár szavoz

Bécsből jelentik: Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár szerdán Innsbruckban, a „Hafias Arcvona” vezető tagjai, valamint a paraszt- és munkásszervezetek képviselői előtt beszédet mondott. Ennek során hangoztatta, hogy ne várjanak tőle programot adó beszédet. Semmi újat nem kell hozzáfűzni mindahhoz, amit a legutóbbi időben már elmondott. A múlt évi munkatervet a kormány nemcsak hogy folytatni szándékoszik, hanem jelentősen is akarja azt szárnyalni.

A kancellár ezután hangoztatta, hogy kezdetől fogva a belső békéért és azért dolgozott, hogy mindenki egyenjogú legyen, aki hű népéhez és hazájához. Mindig ez volt politikai megfontolásainak irányítója. Ennek következményeként kötötte a kormány az 1936 július 11-iki egyezményt és a februári berchtoldi egyezmény is ezen a vonalon mozgott.

— Meg akarjuk tartani ezt az egyezményt — folytatta a kancellár — és meg vagyok győződve, sőt tudom, hogy mindkét oldalon az egyezmény betűjének és szellemének megfelelően fogjuk fel ezt a megállapodást. Most azonban tudni akarom és tudnom kell, hogy Ausztria népe szabad, német, független, szociális, keresztény és egységes, a pártokrátörözést nem tűrő helyzetet akara-e? Ezért ma a következő kijelentést teszem:

— Vasárnap, március 13-án megkérdezem a népet!

Schuschnigg kancellár bejelentését viharos helyeslés fogadta.

SCHUSCHNIGG EGYEDÜL VALLALJA A NÉPSZAVAZÁSÉRT A FELELŐSÉGET — ALL VAGY BUKIK VELE

Schuschnigg a továbbiak során hangoztatta, hogy a német békét szó szerint és becsületesen kell értelmezni és nem szabad, hogy Ausztria lakossága közzül! Lárki is hibás legyen abban, hogy az a nehéz út, amelyen haladni kell, nem vezet esetleg eredményre. Azt, amiben megállapodtak

és amit hirdetnek, teljes felelősséggel n. sz. kell vállalni. Ennek meg kell történnie és ezt keresztüli kell vinni, de azon túl egy tapodtat sem. A régebben partkötélekekbe tartozott nemzetiszocialisták és munkásokat szívesen üdvözlök a „Hafias Arcvona”-ban, de politikai alakulatokat nem szabad eltűnni.

— Egyedül vállalom a népszavazásért a felelősséget! — folytatta a kancellár. — Allok és bukom azért, amit akarok és gondolok, ezzel a hitvallással, amelyet az ország népének meg kell tennie!

Bécsből jelentik: Ausztriának sorsdöntő napja lesz vasárnap A népszavazásban valamennyi

osztrák állampolgár résztvehet, aki betöltötte a 21-ik életévét. A szavazás a feltett kérdésre „igen”-nel vagy „nem”-mel történik. A kormány minden intézkedést megtesz annak érdekében, hogy külföldi propaganda nem befolyásolhassa az osztrák nép hangulatát, melyet a kormány a maga részéről most kedvezőnek tart.

NEMLTORSZAGBAN IS, FRANCIAORSZÁGBAN IS TARTÓZKODÓAN FOGADJÁK A NÉPSZAVAZÁS TERVÉT

Berlinből jelentik: A német főváros várakozó álláspontot helyezkedik az ausztriai népszavazással szemben. A sajtó csak a késő éjszakai órákban kapta meg Schuschnigg kancellár beszédét, így az a közvéleményhez még nem juthatott el. Általánosságban azonban megállapítható, hogy a német birodalomban erős tartózkodás mutatkozik és tisztában vannak azzal, hogy a népszavazás eredményétől függ minden.

Párizsból jelentik: Az osztrák népszavazással szemben egyelőre Párizsban is tartózkodás tapasztalható. Valószínűnek tartják, hogy Schuschnigg nem vállalta volna a felelősséget egy ilyen sorsdöntő lépésért, ha nem volna meggyőződve arról, hogy az osztrák közvélemény többségét maga mellé tudja állítani.

Londonból jelentik: Az angol fővárosban nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy egy szabad népet nyerjen ahhoz, hogy egy tüntetéstől, rendezarástól nem háborgatott légkörben nyugodtan döntsön a maga sorsáról.

Jelentkezett-e már az Eucharisztikus világkongresszusra?

Ha nem, jelentkezzen még ma, hogy el ne késsél.

Összköltség:		
Braşovból	1756.—	
Tg.-Mureşről	1547.—	
Clujról	1402.—	
Oradeáról	1228.—	
Satu-Mareról	1322.—	
Aradról	1228.—	
Timişoaráról	1293.—	

Egyéni útlevelel nem kell.

Fenti összegekben a vízumköltség és a kongresszusi igazolvány ára is bentfoglaltatik. Aki nek érvényes útlevele van, 300.— leivel kevesebbet fizet.

Indulás: május 24-én reggel.

Visszaérkezés: május 29-én este.

Jelentkezni lehet minden plébánián, ahol a budapesti elhelyezkedés lehetőségeire nézve is pontos felvilágosítást adnak.

Ünnep Nagyhárolyi Etelka ebészése

A világ csak így hívta őket: Gáspárék. Ezenkívül, hogy volt nevük, éppen úgy mint a többi embereknek, egyéb közösségük alig volt a kintvalókkal. Más világ volt az övék, egészen más.

Az asszony hatvanesztendő, kicsit szomorú arcú, de a szemében végtelen jószág és nagy-nagy megértés. A haja már annyira hőszinű, hogy nem lehet megmondani, barna volt-e valamikor, vagy szőkés. A kezén csomók, lüktető erek és a körmeik nagyon tiszták, de tövig kopottak. Nincs idejük megnőni, a munka nem engedi.

Az ember, ő, hát az is csak olyan jelentéktelen. Viszi a hatvanhárom évét csöndesen, panasztalanul, megfáradt bizakodással, olykor észbe jut, hogy mi lesz velük két év múlva, mikor nyugdíjba kell mennie a korhatár miatt, pedig a szolgálati ideje még csekélyke. A kenyér jóval kisebb lesz, feketébb, ők pedig gyöngébbek és fáradtabbak.

„Majd csak lesz valahogy” mondja olykor és feltekint az égre. Mindig szaporán lépked és a kollégái csipkelődve mondogatják, hogy talán a feleségét félteti? Azért siet egy-e?

Csak mosolyog az ember és szót se felel a beszédre. Mert ugyan mit is mondhatna ő ezeknek itten, akik semmit sem értenek az ő életükből! Mit tudják ezek, hogy ő ottthon esténként előveszi a halott fiuk arcképét, az asszony le rakja a kézimunkás kosara elé s arról beszélnek, hogy bizony minden másképpen lenne, ha a gyerek élne! Ha ott nem marad valahol a lenyél mezőn, egy sáros, fekete éjszakán...

Az ember nagyokat halgat ilyenkor, egyszer-egyszer a torkát köszörüli, vannak esték, mikor a szívet majdnem szétveti a fájdalom, máskor meg azzal csitítja a keserű bánatot, hogy a gyerekek már nem fáj semmi. Neki már igen jó.

Hát erről a Gáspárékról van itt szó.

A világ nem törődik velük és ők sem a világgal. De egymást igen szeretik. Minden kis évforduló, névnap, születésnap, ez nagy ünnep náluk. Ilyenkor napokkal előbb izgatottan járnak, lopva fűrkészik egymás arcát és váltig tűnődnek: ugyan sejt-e a másik, hogy milyen nagy meglepetés készül? Akire meg az ünneplés vár, egyre azon töpreng, miben fő a másiknak a feje? Ugyan miféle dolog lesz a csomagban, kis aranyzinórcskával ötkötözve?

Persze, olyan ajándékok voltak ezek, amilyeneket öreg emberek adnak egymásnak. Jó puha, meleg komótcipő, kötött keztyű, meleg sál a kabáthoz, de azért kijárt ezenfelül az asszonynak egy doboz csokoládé, az embernek meg egy csomó pánlikás szivar. Az aranyzinórt mindig a szekrényfiókban tartották, hogy a másik biztosan megtalálja, mikor szükség van rá.

Mind a ketten márciusban születtek s ezt különös jelnek tartották, valahogy úgy értelmezték, hogy az ég kívánsága volt az, hogy ők egymásra találjanak és ez a márciusi születés amolyan ismertetőjel volt az égiek részéről. Két nap volt csak a különbség a dátumok között. Az ember huszadikán született, az asszony huszonekettedikén.

Ez a nap igen becsült volt egész életükön át. Készültek rá hetekkel előbb, az asszony ilyenkor izgatott volt és alig bírta elhatározni, hogy a rácsos tészta, vagy a pozsonyi kifli mellett

döntsön-e? Mert régiak voltak ők mindenféleképpen. A torta, az csak maradjon a cukrász tudománya. Gáspárné a rácsos-tésztát, az ura meg a pozsonyi kiflit oda nem adta volna semmiféle torta-költeményért.

Amíg a gyerek is élt, addig rácsos-tészta is volt, meg pozsonyi kifli is. De azóta az egyik főlősséggé vált, mert madárevők voltak mind a ketten. Csak száradt a tészta hetekig, s Gáspárné titokban többet sirt, mint egyékor. „Látszik, hogy kevesen vagyunk!”

Most is születésnapra készülődtek.

Az asszony kicsit fáradt volt, sokat töprengett az elmúlt télen és néha megállt a tükör előtt. A szeme körül lilás árnyék maradt az utolsó influenza óta és hiába iszik esténként egy egész pohár tejet az ágyban, csak nem akar erőre kapni. No azért a rácsos-tészta majd elkészül. Vagy talán a pozsonyi kifli... Megint töpreng rajta, csak úgy, mint minden esztendőben. Mert ha a rácsos-tésztát süti, egyre azt mondogatja magában: miért nem sütöttem inkább kiflit, hiszen ő inkább azt szereti! Ha meg a kifli mellett köt ki, akkor az ura váltig sőhajt minden kifli fölött: mért nem inkább rácsost, Emma! Jobban kedveled te azt, Emma!

És nyakkendőt fog venni, szép barnasávosat. Látott ilyet egyszer és most mindig az van az eszében, hát megveszi. Meg. Az a pár esztendő, amíg együtt vannak, hadd teljen figyelmességben. Aztán majd egyszer... akkor ugysis...

Igen. Elmegy a nyakkendőért, a szivart is megveszi, s még valami kellene. Valami, amire az ember még álmában sem gondol, ami igazán meglepetés volna és hangosan örülne fölötte.

Csak hát mi legyen az?

Gondolkodik a kis öregasszony és nézi a

Március 13: a trónért, országért és a nép lelki békéjeért való imádkozás napja

A pátriárka-miniszterelnök körlevélben imádkozásra kérte az egyházakat és felekezeteiket

Bucuresti. Saját tud. A miniszterelnökség Miron Cristea aláírásával felhívást küldött minden történelmi egyháznak és felekezetnek, hogy vasárnap, március 13-án országszerte ünnepélyes istentiszteletet rendezzenek, amelyek keretében imádkozzanak a trónért és az országért, a nép lelki békéjéért, az új alkotmány szellemében s szertartást rendezzenek a törvényes előírásokon kívül teljesített eskük alól való feloldozásra.

A miniszterelnök külön levélben kérte Niemerower főrabbit, hogy a zsidó egyház mindenben igyekezzék a szertartások ünnepélyességét és bensőségességét emelni.

Japán átkelés a Sárga-folyamon, akadályokkal

A kínaiak gátrobbantása őket magukat hozta zavarba. — A japánok megkezdték a kínai védővonal átörésését

Londonból jelentik: Távolkeleti hírek szerint a japánok nagy megerősítéseket vontak össze a Sárga folyamánál Szesuitól északra, ahol három napi tüzéségi előkészítés után a leghevesebb pergőtűz védelme alatt komphidat építettek. A komphidon 20 harcikos és 900 gyalogos kelt át. A kínaiak a tulsó parton ezt látva, felrobbantották a gátakat. Az ár elsodorta a komphidat. Több száz japán és kínai katona is a vízbe fulladt. A japán harcikosok harc képtelenné váltak. Az ár páni rémületet idézett elő a kínaiak sorában is. A japánok felhasználták a zürzavart, megkísérelték áttörni a kínai arcvonalat, hogy elérjék a lunghai vasutvonalat és Siangcsait.

kirakato'at. Hátha felbukkan valami a fényes üvegek mögül, ami éppen jó volna az ő párjának és nem is kerülne tulságosan sokba...

Hát egyszer csak megpillantotta a valamit!

A sarki keretező üvegablaka tele volt képekkel és előtte a figyelmeztetés, hogy ilyen szépen tud keretezni Szegő Imre itt ebben az üzletben. Alája volt írva, hogy üres keretek is kaphatók, készen.

Vesz egy ilyen kis keretet és belerakja a gyerek arcképét. Eléje rakja majd a nyakkendő meg a szivarokat és lám, akkor együtt ünnepelnek majd hárman.

Megtörülte a szemét és belépett a boltba. Megkérdezte a keret árát és azonnál ki is fizette. Nem alkudozott rá. Ugy érezte, hogy ezen nem szabad alkudozni.

Vitte a kis csomagot, izgatott volt nagyon és a nyakkendő is jól sikerült. Eppen olyan szép, barnasávos volt, amilyent elgondolt magában. A szivarok is formásak voltak, jószagúak és a trafikos kisasszony mosolygós arccal nyújtotta feléje. Rendben ment minden!

Mégis, — talán utoljára! — rácsos-tésztát is sütött, meg pozsonyi kiflit is. Nagyon fáradt volt igaz, kétszer is le kellett ülnie sütés közben, a lábai remegtek és a feje is szédült, de azért a sütemények gyönyörűen sikerültek. Fényesen, pirosan mosolygott a tára halmozva és a dió illata még a kis előszobát is betöltötte.

Ibolya volt az asztal közepén, kis alacsony cserépben. Az ember kedvenc virága.

A cserép előtt pedig ott állt a fénykép.

Finom kis keret volt, hajszálvékony lilimokat faragott ki rajta a készítője, sarkokban meg domború gyöngyvirág. Ezért tetszett úgy meg mindjárt. A fénykép meg pontosan illett bele. Ugy mosolygott ki a régen halott fiu a lilimok

Anglia és Csehszlovákia

Chamberlain miniszterelnök az angol alsóházban elhárította magától a Csehszlovákia megsegítésére vonatkozó kérdéseket

Londonból jelentik: Az angol alsóház szerdai ülésén ifj. Henderson képviselő szóváltette Hodzsa csehszlovák miniszterelnök legutóbbi beszédét és a következő kérdést intézte Chamberlain miniszterelnökhöz:

— Értésült-e az angol kormány Hodzsának és a cseh kormányhoz arról a kijelentéséről, hogy Közép-Európa békéje és nyugalma angol érdek is? Hajlandó-e az angol kormány ezt teljes mértékben felismerni és arról a cseh kormányt biztosítani?

Chamberlain: Tudomásom van a csehszlovák miniszterelnök legutóbbi beszédéről. Nem hiszem, hogy az további nyilatkozatot kívánna részemről.

Henderson: Igaz-e, hogy Hodzsa miniszterelnök a csehszlovák kormányhoz azt a kívánságát fejezte ki, hogy az angol kormány ismerje el ezt a tényt és hogy az angol kormány is ezen a nézeten van-e?

Chamberlain: Nyilatkozatomhoz nincs hozzátenni valóm.

Chautemps nemzeti egység-kormányt akar alakítani

A francia kormánypártok nem hajlandók megszavazni a tizenötmilliárdos fegyverkezési kölcsöntervet és a parlament nélküli párhónapos kormányzásra szóó meghatalmazást

Párizsból jelentik: A kormány helyzete továbbra is igen sulyos. Politikai körökben mindamellett valószínűnek tartják, hogy a kormány lemondására még nem kerül sor. Parlamenti szokások értelmében a képviselőháznak rendes szavazás útján kell állást foglalnia a kormány előterjesztésével szemben. A képviselőházi vita valószínűleg csütörtökön zajlik le. A rendkívüli meghatalmazásra vonatkozó kormányjavaslat a többségi pártok körében is erős ellenzésre talált. Különösen a szocialista párt körében erős a vonakodás, hogy a párthoz nem tartozó kormánynak parlament nélküli kormányzásra felhatalmazást adjanak. A kamara folyosóin a válság elektromos feszültséggel teli hangulata észlelhető. A képviselők nagy része már s az új kormány megalakításával kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik. *Mistler*, a külügyi bizottság elnöke szerint

a nehézségek még csak most kezdődtek és bizonyos törvényszerűség alapján minden téren egyszerre tornyosultak fel. Változtatni kell a módszereken. Nagy tekintélyre támaszkodó kormányra van szükség.

A szerdai minisztertanács este háromnegyed 11 órakor ért véget. A minisztertanács befejezése után a miniszterek kijelentették, hogy a kormány tagjai csütörtökön délelőtt megjelennek a képviselőházban.

Ujabb párizsi jelentés szerint Chautemps miniszterelnök csütörtökön délelőtt kormánya nevében politikai nyilatkozatot tesz a kamarában. Ezt az elhatározást a szerdai minisztertanácsban rögzítették le, amiatt, hogy Herriot képviselőházi elnök és Jeanney szenátusi elnök kívánta, hogy a kormány ne mondjon le, mielőtt a kamara szavazna politikája felett. Politikai körök úgy vélik, hogy Chautemps egységkormányt akar alakítani az előzetesen volt miniszterelnökök részvételével. Arról nincs szó, hogy a kommunistákat is bevonják a kormányba. Chautemps tervéhez nem fűznek sok reményt és valószínűnek tartják, hogy Vlum, vagy Marin alakít kormányt.

Jöjjön velünk Olaszországba

a 34-ik Eucharisztikus Világkongresszussal kapcsolatban

Indulás Oradeáról május 28-án reggel

Utirány: Ljubjana, Trieszt, Velence, Firenze, Róma, (Nápoly) és vissza.

Tartózkodási idő: Budapest 1 és fél nap (menet), Firenze 1 nap, Róma 4 nap. (Ebből 1 nap kirándulás Nápolyba), Velence 1 nap.

Részvételi díj személyenként 5200 lei.

Jelentkezési határidő május 20.

Egyéni utlevél szükséges.

Bővebb felvilágosítást ad

a Magyar Lapok utazási osztálya

meg gyöngyvirágok közül, mintha csak azt mondaná: Isten éltesen benneteket...

Már jött is az ember. Alig volt annyi idő, hogy a nyakkendőt sarokra igazítani, meg a szép szivarokat. Aztán már lépett is be az ajtón.

Az asszony szorongva látta, hogy milyen öreg már, az arca valahogy fáradtabbnak látszott, mint egyébkor, de azért mosolygott. Ő is szorongatott valamit a hóna alatt, szép kerek csomag volt, s az asszony igyekezett, hogy örüljön, bár fájó szorongást érzett a szíve körül. Nézték egymást szelíden, egyszerre nyitották ki a kezüket és az asszony elvette a csomagot.

„Kicsit gyenge vagy mostanában”, fűzte hozzá az ember „és hát azért...”

Konyak volt az üvegben, négyesillagos.

Szó volt róla egyik estén, hogy talán jó lenne a pohár tejebe pár csepp konyakot önteni attól hamarabb megerősödne az asszony és étvágya is lenne. Az asszony azt mondta akkor, hogy a konyak drága dolog. Az ember nem felelt semmit, de most megvette!

Az üveg köré finom almák voltak csomagolva. Szép piros, sárga almák. Attól volt a csomag ilyen gömbölyű!

Látja az ember most már az asztalt és nézi a fényképét a szép keretben. Ott állatozik az ibolya is, a tálon szép halomban a jószagú sütemény, fehér selyempapíron a nyakkendő, meg a szivarok.

Bizony, szép ez így minden. És hát... jól is van így minden! Igen... minden jól van így...

Aldjon meg az Isten, édes öregem! — mondja az asszony remegő hangon és aztán összehorul a két öreg fej.

Olyan különösen rezdül meg az ibolya ott a cserépben. Mintha valaki halkán susogna a keret mögül...

A magyarországi beruházási munkaterv megvalósítására ujjáalakult a Darányi-kormány

A közgazdasági élet egységes irányítására a Nemzeti Bank elnöke vezetésével külön minisztérium létesült. — Az Országos Földhitelintézet eddigi vezérigazgatója lett az új pénzügyminiszter. — Az eddigi pénzügyminiszter vezérigazgató lett Magyarország legnagyobb hitelbankjánál

Budapestről jelentik: Szerdán délután a magyar kormány tagjai rendkívüli minisztertanácsra ültek össze. Félórás tanácskozás után, délután ötkor a minisztertanácsot félbeszakították és Darányi miniszterelnök kihallgatáson jelent meg Horthy kormányzónál és felajánlotta kormányának lemondását.

A magyar kormány azért jutott erre az elhatározásra, mert szükségét érezte annak, hogy mielőtt a bejelentett nagy gazdasági tervet, amelyhez a magyar kormányzó előzőleg hozzájárult, megvalósítja, előbb a legfelsőbb helyről külön bizalmat kérjen és kapjon, továbbá, hogy végrehajtsa azokat a személyi változásokat, amelyekre az egymilliárdos beruházási program zavartalan végrehajtása érdekében szüksége van. Horthy kormányzó a lemondást elfogadta és újból Darányit bízta meg az új kormány megalakításával. A miniszterelnök fél 7 órakor újból kihallgatáson jelent meg a kormányzónál és előterjesztette az új kormányra vonatkozó javaslatát. A javaslat alapján külügyminiszterre ismét Kánya Kálmánt, honvédelmi miniszterre Róder Vilmost, belügyminiszterre Széll Józsefet, vallás- és közoktatásügyi miniszterre Hóman Bálintot, iparügyi miniszterre Bornemisza Gézárt nevezte ki, illetőleg őket korábbi állásukban megerősítette. Az új földművelésügyi miniszter Marschall Ferenc, eddigi államtitkár, igazságügyminiszter Mikecz Ödön eddigi igazságügyi államtitkár, pénzügyminiszter Reményi-Schneller Lajos, országgyűlési képviselő, az Országos Földhitelintézet vezérigazgatója lett. Együttal a kormányzó kinevezte az ország gazdasági ügyeinek egységes irányítására tárcanélküli közgaz-

dasági miniszterre Imrédy Bélát, a Nemzeti Bank elnökét, a magyar országgyűlés felsőházának tagját. A kereskedelmi és közlekedési minisztérium ideiglenes vezetésével az államfő az iparügyi minisztert bízta meg.

A kormány lemondása folytán a kormányból kivált Lázár Béla és Fabinyi Tihamér miniszterekhez a kormányzó meleghangú legfelsőbb kéziratot intézett. Hasonlóképpen kéziratot intézett a kormányzó Darányi Kálmán miniszterelnökhöz is, akit a földművelésügyi minisztérium vezetése alól felmentett.

DARÁNYI KÁLMÁN MAGYAR MINISZTERELNÖK MAGYARAZATA AZ UJJÁALAKULÁS RÓL.

Szerdán este Darányi miniszterelnök fogadta a Magyar Távirati Iroda munkatársát és előtte a következő nyilatkozatot tette:

Esküdtétel. — Nem kormányválság, hanem a milliárdos gazdasági terv érdekében való ujjáalakulás. — Az új miniszterek eddigi pályafutása

Az új Darányi-kormány tagjai csütörtök délelőtt fél 11 órakor teszik le az esküt a kormányzó kezébe. A miniszterek az esküdtétel után megjelentek a képviselőházban.

Miután a kormány lemondása csak formai volt és az átalakulás a kormány politikájában semmi változást nem jelent, a képviselőházban hivatalos kormánybemutatkozás nem lesz. Illetékes helyen hangoztatják, hogy a kormány lemondása és ujjáalakítása távol áll minden politikai motívumtól és válságjellegtől. Az átalakulás csupán azt jelenti, hogy teljes mérték-

ben megindul az egymilliárdos gazdasági és pénzügyi terv lebonyolítása. A kormány ujjáalakításával kapcsolatban lemondtak az államtitkárok is. A kormány tagjainak esküdtétele után kerül sor azokra a változtatásokra, amelyek az államtitkári kar tekintetében szükségessé váltak. Politikai körök szerint Tahy László belügyi és Halla Aurél kereskedelmi, valamint Zsindely Ferenc közoktatásügyi államtitkár a helyén marad. Igazságügyi államtitkárként Lányi Márton országgyűlési képviselőt, a földművelésügyi minisztérium politikai államtitkáráként pedig gr. Teleky Mihályt emlegetik.

Dr. Imrédy Béla, aki most tárcanélküli miniszterként a közgazdasági ügyek vezetését vette át, 47 éves. A pénzügyminisztériumban kezdte pályafutását, majd a Nemzeti Bank egyik fontos osztályának élére került. Külföldi tárgyalásainak sikere után 1932-ben a Gömbös-kormány pénzügyminisztere lett s innen 1935-ben távozott s a Nemzeti Bank elnöke lett.

Reményi-Schneller Lajos, az új pénzügyminiszter, jelenleg 46 éves. A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknál kezdte pályafutását. 1935 óta az Altruista Bank élén áll.

Marschall Ferenc földművelésügyi miniszter 51 éves. Az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója volt hosszú éveken át. Az első Darányi-kormányban földművelésügyi államtitkár volt.

Mikecz Ödön, akit a kormányzó most igazságügyi miniszterre nevezett ki, ügyvéd volt, majd később főispán Nyiregyházán, a Gömbös-kormány utolsó éveiben pedig a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője volt. Az első Darányi-kormányban igazságügyi államtitkárként működött.

FABINYI TIHAMÉRT MEGHÍVTA A MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK VEZÉRIGAZGATÓI TISZTSÉGÉBE.

Budapestről jelentik: A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága szerdán délután ülést tartott. Ennek keretében Scitovszky Tibor bejelentette, hogy maga elé tűzött feladatát befejezettnek látja, ezért a vezérigazgatói tisztségről lemond. Az igazgatóság ezután Fabinyi Tihamér volt pénzügyminiszter a vezérigazgatói tisztségre meghívta.

Az ülés a továbbiak során elhatározta, hogy a március 29-iki közgyűlés elé javaslatot terjeszt a Magyar Általános Takarékpénztár R. T. beolvasztására nézve.

Visszatérnek a
GÓLYÁK és a **SZERENCSE**
zászlaját hozzák

Várja őket az állami sorsjáték **AURORA** sorsjegyárudáinál és ott mind-egyikük megkapja a szerencse egy-egy szászlaját

ECY SORSJEGYET
az **Allami Sorsjátékra**, amely **MÁRCIUS. 15.-én** gazdaggá teszi önt.

A **XVI. sorsjáték** húzásai **március 15.-én, április 15.-én, május 15.-én és június 15.-én.**

ALLAMI SORSJÁTEK

AURORA SORSJEGYÁRUDÁI

HELYI CIM

UNION S. A. Oradea,
Bulevardul Regele Ferdinand 1.

XI. Pius pápa Serédi Jusztinián bíboros hercegprimáshoz

Budapestről jelentik: Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimás karácsonykor hódoló iratot intézett XI. Pius pápához és jókívánatait tolmácsolta papjai és hívei nevében. Most érkezett meg Esztergomba XI. Pius pápa sajátkezű válasza, mely magyar fordításban a következőképpen hangzik:

„Kedvelt Fiunknak, Serédi Jusztinián esztergomi érseknek, a Coelius-hegyen épült Szent András és Szent Gergely-egyház áldozár-bibornokának — XI. Pius pápa.

Kedvelt Fiunk! Üdvöt és apostoli áldást! Nagy örömmel vettük az Ur születésének emlékűnapján Nekünk fiui kegyelettel küldött jókívánataidat. Midőn atyai és hálás szívvel viszonyozzuk ezeket, neked és segítő társaidnak ahhoz a nagy munkához és buzgósághoz, amellyel az eljövendő Budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust előkészítitek, őszinte szerencsekívánatainkat fejezzük ki és alázatosan kérjük az Uristent, hogy a legfelségesebb Oltárszentség tiszteletére kezdett vállalkozásokat kegyelmének bőségével sikerre vezesse. Ezzel az atyai jókívánattal Neked, Kedvelt Fiunk, a Rádbízott papságnak és híveknek a legnagyobb szeretettel az Urban apostoli áldást küldünk.

Kelt Rómában, Szent Péter sírjánál, 1938. január 6-án, Vízkereszt ünnepén, pápaságunk 16. évében. XI. Pius pápa s. k.”

A moszkvai nagy bűnpör

Hogyan kezdeményezték Gorkij fia meggyilkolását

Moszkvából jelentik: A szerdai tárgyalásról, mely zárt ajtók mögött folyt, hivatalos jelentést adtak ki, mely következőképpen hangzik:

— A jobboldali trotszkista blokk ellen megindított vizsgálat megállapította, hogy kik voltak azok, akikkel a vádlottak kapcsolatban állottak és mely külföldi államokról van szó. Jagoda elmondotta, hogyan kezdeményezte Gorkij fiának meggyilkolását. Bevallotta, hogy ennél a gyilkosságnál személyi okok is közre játszottak.

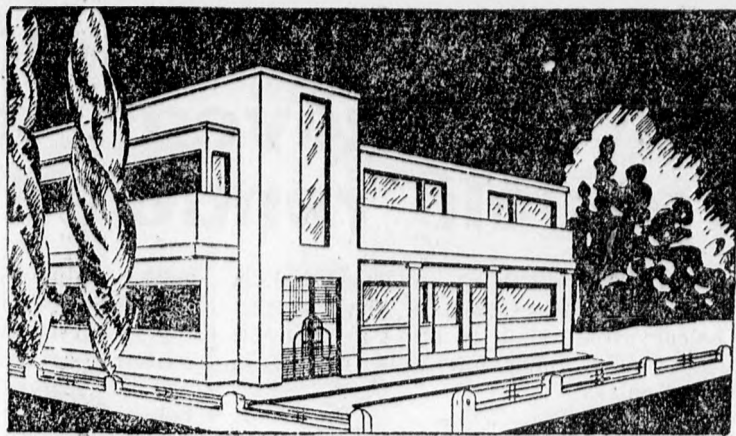
Gazdasági falumunka Treiscaune megyében

Tg-Săuceș. Saját tud. Treiscaune megye gazdasági fejlődése érdekében nagyon dícsérendő szép munkát kezdeményezett a vármegyei gazdasági kamara a vármegyei Gazdasági Egylet és a Gazdaszindikátus. Ez a három vezetőszerepre hivatott gazdasági alakulat a legnagyobb testvéri egyetértésben fogott hozzá az u. n. falumunkához és már az elmúlt ősszel felkerestették minden falut, ahol a gazdaközönseget összegyűjtve, az őszi munkálatokról és az új mezőgazdasági törvényről tartottak tájékoztató előadásokat.

Az őszi megkezdett munkát most a tél utolsó hónapjában folytatták és Săra István gazdasági egyesületi titkár vezetése alatt Micu agronom, Kovásznay János földbirtokos és Földi István tanár járták be a megye felsővidékének falvait, ahol a talajművelésről, a vetésforgóról, növénytanból, takarmányozásról és állattenyésztésről tartottak népies előadásokat. Az előadások, bár egyszerűen voltak összehozva, mégis felölték a kormegkívánta összes ujjtáskákat s a gazdatársadalom nemcsak a víz helyettesítését, a növények helyes megmunkálását, hanem a különböző növényi anyagok tápértékét is megismerte s így gazdálkodását új, korszerű alapokra helyezheti.

Erdemes megemlíteni, hogy a gazdák olyan nagymértékben érdeklődtek ezek iránt az előadások iránt, amilyenre alig volt példa. Kérdéseikkel gyakran a legapróbb részletekig elmélyültek s az előadók nagy szíveséggel állottak rendelkezésükre, hogy kíváncsiságukat kielégítsék. Egy ilyen falumunka nagy és kiszámíthatatlan hiányt pótol s éppen azért reméljük, hogy a rendező szervek ezután is folytatják majd ezt a dícsérendő munkát.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

3 nap mulva
HÁZTULAJDONOS lesz
Nem hiszi? Egy kis mozdulat és meglátja hogy igazam volt.
VÁSÁROLJON ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJÉGYET

3 nap mulva lesz a XVI. sorsjáték I. osztályának a húzása.

Bevégeződtek Mussolini és Beck megbeszélései

Különös érdeklődés a közép-európai kérdések iránt. — Ausztria és Románia az előtérben. — Beck külügyminiszter Pacelli bibornok államtitkárna

Londonból jelentik: A Reuter római levelezőjének értesülése szerint Mussolini és Beck lengyel külügyminiszter megbeszélései újból megállapították az olasz és lengyel kormányok közös érdeklődését a közép-európai kérdések iránt. Közösen kifejezték azt a kívánságot is, hogy mielőbb enyhüljön az a feszültség, mely Európának erre a részére nehezedik. Megállapították, hogy mindkét ország a legnagyobb érdeklődéssel kíséri az ausztriai és romániai fejleményeket.

Beck külügyminiszter csütörtök délelőtti látogatást tett Pacelli bíboros államtitkárna, majd elutazott Rómából és rövid magántartózkodásra Nápolyba utazik.

CIANO ÉS A RÓMAI ANGOL NAGYKÖVET PÉNTEKEN TARGYAL TOVÁB.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség értesülése szerint Ciano olasz külügyminiszter

és lord Perth római angol nagykövet legközelebbi tanácskozása péntekre várható.

AZ ANGOL-NÉMET MEGBESZÉLÉSEK AZ ANGOL-OLASZ TARGYALÁSOK UTANI IDŐRE MARADNAK.

Londonból jelentik: A „Press Association” szerint Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter londoni megbeszéléscinek főcélja annak megállapítása, hogy a jelen pillanat alkalmas-e a formászerű angol-német megbeszélések megindítására. Az angol kormány helyesebbnek látja az angol-olasz megbeszélések befejezését, mielőtt Németországgal hosszabb tárgyalásokba kezdenének a fontos nemzetközi kérdésekről. Ezért a német gyarmati követelések aligha kerülnek határozottabb formában szóba Ribbentrop mostani londoni látogatása során.

Az új alkotmány magyar szövege és az elrendelő rendelet törvény

5 A törvényhozó testületek megkezdhetik a törvényjavaslatok tárgyalását a törvénykezési tanács beleegyezése nélkül is, ha ez a szervezeti törvényében előírt határidőn belül nem adja meg hozzájárulását.

V. FEJEZET.

A bírói hatalom

73. szak. Bírói hatóságot csak törvény által lehet létesíteni.

Nem lehet létesíteni rendkívüli bizottságokat és törvényszékeket, semmiféle címmel és elnevezéssel, bizonyos bűnügyi vagy polgári perek vagy egyes személyek ügyében való ítélkezés céljából. Az esküdtszék megszűnik.

74. szak. Az egész román állam számára egy Semmitőszék áll fenn.

75. szak. Csak a Semmitőszék egyesült ülésben dönthet a törvények alkotmányosságának a kérdésében és nyilváníthatja nemalkalmazhatónak az alkotmánnyal ellentéző törvényeket. A törvények alkotmányellenességének kimondása csak az elbírált esetekre vonatkozik.

A Semmitőszék dönt a hatásköri összeütközések kérdéseiben.

A Semmitőszékhez való felfolyamodás joga alkotmányos jog.

76. szak. A bírák elmozdíthatatlanok. Az elmozdíthatatlanságot külön törvény fogja megállapítani a jelen alkotmány kihirdetésétől számított legkésőbb hat hónapon belül. Ebben az időközben a fegyelmi büntetéseket királyi rendelet fogja kiróni.

77. szak. A katonai igazságszolgáltatást törvény szervezi meg.

78. szak. A közigazgatási bírászkodás külön törvény alapján a bírói hatalom körébe tartozik.

A bírói hatalom nem illetékes a kormányzati és a katonai parancs jellegű ténykedésekben.

VI. FEJEZET.

A megyei és községi intézmények

79. szak. A közigazgatási intézményeket törvények állapítják meg.

IV. CIM:

A pénzügy

80. szak. Bármilyen természetű adót csak törvény által lehet megállapítani és beszedni.

Csak az állam, megyék, községek és államszolgálatot teljesítő közintézmények javára lehet törvények által adókat létesíteni.

81. szak. Egyedárusítási jogokat csak törvény útján lehet felállítani és csak az állam, megyék és községek javára.

82. szak. Csak törvény által létesíthetők az államkincstárt terhelő nyugdíj- vagy kegydíjalapok.

83. szak. A törvényhozó testületek minden évben lezárják a számadásokat és megszavazzák a költségvetést, azonban nem növelhetik a javasolt kiadásokat.

Az állam minden bevételét és kiadását be kell vezetni a költségvetésbe és a számadásba.

Ha a költségvetést nem szavazzák meg a kellő időben, a végrehajtó hatalom úgy elégtitki a közszolgálatok szükségleteit, hogy az előző év költségvetését alkalmazza, azonban ezzel a költségvetéssel nem haladhatja túl egy évvel azt az évet, amelyre azt megszavazták.

84. szak. Az állam összes bevételeinek és kiadásainak előzetes és kezelési ellenőrzését a számvevőszék gyakorolja, amely minden évben a törvényhozó testületek elé terjeszt egy általános jelentést az elmúlt év költségvetésének kezelési részleteiről, a miniszterek által a költség-

vetés alkalmazásánál elkövetett szabálytalanságok feltüntetésével.

A számadások végleges rendezését be kell mutatni a törvényhozó testületeknek a pénzügyi év lezárásától számított legkésőbb két éven belül.

Egy felső ellenőrzőtestület fogja ellenőrizni és felülvizsgálni az összes közszolgálatok számadásai végrehajtásának törvényességét és helyességét.

Ez a testület a minisztertanács elnöke mellett fog működni a kormányelnök utasításai szerint.

85. szak. Azokat a külön pénztárakból származó alapokat, amelyekkel különböző címeken a kormány rendelkezik, fel kell venni az állam bevételeinek általános költségvetésébe.

86. szak. Az egész Románia számára egyetlen számvevőszék áll fenn.

87. szak. A közpénz elsikkasztása büntett és mint ilyen büntetendő.

V. CIM:

A haderő

88. szak. Minden román köteleességszerűen a haderő valamelyik eleméhez tartozik a törvények szerint.

89. szak. A katonai rangfokozatokat, kitüntetéseket és nyugdíjakat csak bírósági ítélet alapján vonhatják vissza.

90. szak. A haderő korosztályait minden évben a törvényhozó testületek szavazzák meg.

91. szak. Semmilyen idegen fegyveres csapat nem fordítható fel az állam szolgálatára, nem léphet Románia területére és nem vonulhat át azon, csak valamely törvény alapján.

VI. CIM:

Általános rendelkezések

92. szak. Románia zászlójának színei: kék sárga és vörös függőleges elhelyezésben.

93. szak. A kormány székhelye az ország fővárosa.

94. szak. A román nyelv az állam hivatalos nyelve.

95. szak. Eskü csak akkor köt és kötelező, ha törvény rendeli el, amely a formáját is meghatározza.

96. szak. Jelen alkotmányt nem lehet felüggeszteni sem egészében, sem részben.

Államveszély esetén elrendelhető az általános, vagy részleges ostromállapot.

VII. CIM:

Az alkotmány módosítása

97. szak. Jelen alkotmányt csak a király kezdeményezésére és a törvényhozó testületek előzetes megkérdésével lehet egészében, vagy részben módosítani. Ezek fogják megjelölni a módosítandó szövegrészeket is.

Dr. Nyisztor Zoltán

**Mandarinok,
Kulik és
Misszionáriusok!**

Utleírás

Ara: 180 lei és portó

Kapható könyvosztályunknál.

A törvényhozó testületek megkérdése trónbeszéd által történik és a választ a szenátus elnökének vezetése alatt egyesült törvényhozó testületek kétharmad többséggel adják meg. A megkérdés eredményét a két testület elnöke külön bizottság kíséretében hozza a király tudomására.

A módosított részeket pótoló új szövegeket mindkét testület külön kétharmad többséggel szavazza meg.

VIII. CIM:

Átmeneti és befejező intézkedések

98. szak. Az okiráltságban az 1921. évi július 17-én, Basarabiában az 1920. évi március 13-án, Ardealban, Banatban, Crişanában és Maramureşben az 1921. évi július 13-án, Bucovinában az 1921. évi július 30-án kelt mezőgazdasági kisajátítást elrendelő törvények alapján kisajátított és szétosztott földbirtokok mint szerzett jogok tekintendők és úgy a jelenben, mint a jövőben minden, a fenti törvényekből fakadó vitás kérdés ezen az alapon bírálható el.

Ezeknek a törvényeknek a rendelkezése, amelyeket az 1923. évi alkotmánytörvény 131. szakasza foglal magában, alkotmányos jellegű kapnak.

Az 1923. évi alkotmány 133. szakaszával jóváhagyott rendelet törvények értelmében elnyert politikai jogok tiszteletben tartandók.

Az összes érvényben levő törvénykönyveket és törvényeket át fogják vizsgálni a törvényhozás egységesítése végett, hogy a jelen alkotmány alapelveivel összhangban legyenek. Addig pedig érvényben maradnak. A jelen alkotmány kihirdetésének napjától megszűnik mindazok a törvények, rendelet törvényeknek, szabályzatoknak és bármilyen ténykedéseknek az intézkedések, amelyek az alkotmányban foglaltakkal ellentézők.

Hasonlóképpen hatályát veszti a jelen alkotmány kihirdetésének napjától az 1923. március 28-án 1360. számú rendelet törvénnyel kihirdetett alkotmány is.

Bűnügyekben az esküdtszék tovább működik, míg a II. Károly büntető törvénykönyvet és büntető perrendtartást az jelen alkotmány 73. szakaszában megállapított alapelvvel összhangba hozzák.

A törvényhozó testületek összehívásáig a rendelet törvények törvényerejük és nem szorulnak jóváhagyásra.

A királyi család törvényei alkotmányos jellegűek és csak az alkotmány módosítására előírt eljárással változtathatók meg.

99. szak. A jelen alkotmány értelmében összehívandó törvényhozó testületek megválasztásának módját az alkotmány 98. szakasza szerint törvényerejű királyi rendelet fogja szabályozni, megállapítva a választói és válaszhatóssági feltételeket úgy a kamara, mint szenátus számára, a választási kerületeket, a képviselők és a szenátorok számát, valamint a választást.

Ez a rendelet törvény alkotmányos jellegű és csak kétharmad többséggel módosítható.

100. szak. Jelen alkotmányt, miután a király kibocsátotta, a román nemzet elé terjesztik tudomásvétel és hozzájárulás végett.

Királyi rendelet törvény határozza meg az erre vonatkozó eljárást.

Ennek a műveletnek a befejezése után az alkotmány minisztertanács elnöke hozza a király tudomására. A jelen alkotmányt kihirdetik és érvénybe lép.

Kelt Bucureşti-ben, 1938 február 20-án.

KÁROLY.

A minisztertanács elnöke. Miron, Románia pátriárkája, Arthur Vaitoianu tábornok, dr. Constantin S., G. G. Mironescu, N. Iorga, G. Angelescu, Gh. Cristarescu, C. Aractoianu, dr. Voicu Nitescu, Gh. Ionescu-Sisestii, dr. I. Costinescu, Victor Iamandi, Mircea Cancicov, Armand Calinescu, I. Antonescu tábornok. C. Angelescu, P. Teodorescu tábornok, N. Petrescu tábornok, N. Petrescu Comner.

Rímes házi orvos százötven évvel ezelőtt

**„Az orvos doctorok nélkül szükségnek kedveért
költözött versek“**

Sem irodalomtörténet, sem lexikon, sem tudományos könyv nem őrzi az emléket bizonyos Fekésházy György uramnak, aki százötven esztendővel ezelőtt könyvet írt szabad királyi Pest városában és ki is adta azt Kisasszony havának 14-ik napján, Anno 1789, Patzkó Ferenc betűivel nyomtatva. A könyv abban az időben hasznos célokért íródott, ma már csak mulattat és szórakoztat. Még azt sem lehet mondani, hogy elejétől végig mulattat és szórakoztat, mert igazság szerint az első száz oldala állatorvosi értekezés, „néhány feljegyzés az háziállatokban termő esmérletes férgekéről, mint sok nyavalyáknak, sőt még a marhadógnak első, főbb okairól”, továbbá juhokról és háziбарomfiakról és azok neveléséről. Az előszó szerint szerző tudós professzor Tolnay Sándor úr iskolájába járt, mindaddig, „míglen az abban tett elé meneteléről való Exament, vagyis megvizsgálást megérdemelte.” Gondolom, ez annyit jelent, hogy barom orvos volt Fekésházy György, aki azonban könyve végén nem átalotta negyven oldalon keresztül összefoglalni hasznos mondanivalóit „az orvos doctorok nélkül szükségnek kedveért”, mégpedig rímes versekben, sőt a kor divatja szerint fábrikált rigmusokban. Röviden: 150 év előtti rímes házi orvost ismertettünk az alábbiakban, illetve néhány részletet a könyv negyven oldalas „Toldalékából.” Az ortográfiát mindenütt, ahol zavarja vagy megnehezíti az értelmezést, meg kellett változtatni, mert egy kicsit keserves a mai fülnek a másfél évszázados stílus és nyelvezet. De az egésznek a bája és a kedvesége így is megmarad, mert a mondanivalójában gyökerezik. Még hozzáfűzhetjük, hogy a világról sem akarjuk a derék Fekésházy György munkáját az irodalom vagy a tudomány számára ezennel felfedezni, mindössze az történet, hogy e sorok írójának egy derűs félórát szerzett, amikor rábukkant e most ugyanilyen derűs olvasmány gyanánt továbbítja a közönségének...

Im ez a három dolog...

Szerző prózában hangsúlyozza, hogy orvosi tanácsadója azoknak szól, akik közelében nincs orvos. Nemrégén a kiskunhalasi tanyavilágban jártunk, ahol súlyos tüdőbetegség kínozza az egyik húsholdas gazdát. Náddal fedett, sárral, agyaggal tapasztott padlózatú, apró ablakos, rosszlevegőjű szobában a beteg ágya mellett egy bőgrében hársfalea volt, amit az asszony főzött neki: meg egy vaskos, hatalmas könyv, melyet havi részletre vásárolt: Az orvos a családban. Megkérdeztük tőle, hogy minek neki ez a könyv? Így felelt: „Beteg vagyok, feleségem is öregecske már túlhaladott állapotban, igaz, de a hegyekre, Mindez pedig most történt, nem százötven esztendővel ezelőtt, amikor Fekésházy György a könyvét írta.

A bevezetésből idézzünk először néhány sort:

„Hogy ha egészséged tartani javallod,
Vagy tőled elűzni nyavalyát akarod,
El vedd te magadtól minden súlyos gondod;
Hidd el, hogy sokat árt szertelen haragod.

Mértékletesen élj boroddal, étkeddel,
Igy léssen hasznosabb, amit bé vész hidd el.
Mihelyt ebédlesz, járn, kelni kelj fel,
Ha szerét teheted, déli álmod hagyj el.

Mikor orvos Doctor hozzád közel nincsen,
Im ez három dolog néked orvos léssen:
Elméd vidítsd; tested nyugodalmat végyen;
Későn, s idő előtt ebéded ne légyen.”

Elfogulatlanul meg kell állapítani, hogy eddig, ebben nincs semmi kuruzslás, semmi olyan

A legújabb szentírás kiadás

ÖSZÖVETSÉG. I—III. kötet Vázonkötésben
1080 lei.
ÜJSZÖVETSÉG I—II. kötet Vázonkötésben
360 lei.

Kapható könyvosztályunknál

nincs, amit az orvostudomány manapság kifogácsolhatna. Sőt az a mondata, hogy „el vedd te magadtól minden súlyos gondod”, a modern gyógyászatban is teljesen helytálló, mert ugyebár nagyon fontos, hogy a beteg ne izgassa magát?

Reggeli tornagyakorlat, — rádió nélkül

Mielőtt a 150 éves rímes házi orvos konkrét esetekre vonatkozó gyógymódokat ajánlana, az egészséges életmódról verselget:

„Midőn reggel felkelés, hideg vízben mosdjad,
Mennél hívesebb lesz, szemednek az hasznád,
Jó, ha ember akkor ide s tova sétál,
Tagjait terjesztve, ha keveset járkd.”

Bocsánatot kérünk: hát mit jelentenek ezek a sorok, ha nem a reggeli tornagyakorlatot, mely manapság olyan divatos, hogy az egész világon rádiókommandóra és rádiómuzsikára történik, a reggeli mosakodás után! De hallgassuk csak tovább:

„Hajad megfésülni akkor ne mulaszd el,
Fogaid meg tisztítsd vízzel és kezdeddel,
Agyadnak veleje erősödik ezzel,
Minden tagjaidnak bizony hasznád, hidd el!

Hogy a jó nézésre szemed élesüljen,
Szép tiszta kűttöbe gyakorta tekétsen,
Reggel a hegyekre, s fűre nézdegéljen,
Estve felé pedig vizeket szemléljen.”

Ami a kézzel való fogtisztítást illeti, az ma már túlhaladott állapotban, igaz, de a hegyekre, fűves mezőkre, szép tiszta vizekre való „tekintés” bizony most is egyformán üdíti, frissíti a testet, lelket.

E pillanatban nem tudnám megmondani, mi a mai orvostudomány álláspontja a nappali alvás kérdésében. A rímes házi orvos 150 évvel ezelőtt nagyon elfélté:

„Nagy ártalmi vannak a déli álomnak,
Hát kevés időt hagyj, vagy semmit se annak.
E nyavaják abból mert reád támadnak:
Hideg, restség, nátha, s terhe fűdájának.”

Szívünkre tesszük a kezünket: hányszor ébredtünk fel ebédutáni alvásból fejfájással, de hányszor! És bevalljuk, utána mindig, de mindig retek és lusták vagyunk!

Másfél évszázados hizókúra

Persze, amikor Fekésházy György orvosi tanácsadóit szerkesztette, nem ismerték a fogyókúrát. Erre vonatkozóan nincs is rigmusa. Ezzel szemben van a „Vastag és hízlaló eledelekről”, mégpedig az alábbi:

„Búzakenyér, új sajt, tej, hidd el kövérít,
Minden enni való állatok heréjít,
Disznóhúst, agyvelőt, s koncoknak velejét
Egyél, s édes borral qujtsd tested erejét.

A gyönyörködtető, kedves ízű étkek,
Higan sült tyúkonyok léged kövérítnek.
A jól megéri tügék sem utolsók lesznek,
Ért szőlő gerezdek, mind hízlalnak ezek.”

Külön kis négysoros vers oktat ki a „vatos-ráról”:

„Sok kínt lát a gyomor a nagy vatosrától,
Nem nyughatik annak a tele voltától,
Hogy tehát könnyebb légy üresedet hastól,
Mégójd éjtszakára magad tozódástól.”

Mikor egyen hát az ember? — kérdezzhetjük joggal a verselő doktort. Így válaszol:

„Ételed idejét, ha tudni akarod,
Ime e két jelekből könnyen megtudhatod:
Egyik: ha az ételt felettébb kívánod,
Másik: hogy ha szádban igen híg a nyálad.”

Az utolsó sorból megfejtethetjük a szólásmondást is, megértjük, honnan származik a kifejezés: „Csorog a nyál az étel után!” A következő pár sor az „elmeháborító itkékről” számol

be, ezek a verselő szerint: „Baratzk, körtvély, téj, sajt és a nagyon sos hús, szarvashús és juhús, ökörhús, ketskehús.” Szerinte egytől-egyig ártalmas „melanchólikus” lesz tőlük az ember, a beteg „fusson is” messzire mindegyiktől.

Borral és serrel való élésről

A bor és a sör sem maradhat ki a versek közül:

„Hogy ha jó bor, kívánsz innya jó kedvedből,
Megismérheted azt ilyen öt jelekből:
Kellemes illatról, erejek, s színekről,
Hívességről, s mikor töldöd fel szokésról.”

Van rigmus az édes és fehér borról és a piros borról is:

„Az édes és fehér borok táplálóbba,
Testedet tartani hidgyed azok jobbak,
Tagjaid ilyentől léssen zömök, s jobbak,
Erőd ezzel épül, s inaid gyorsabbak.”

„Ha piros bort iszol felettébb, s gyakorta,
Has puffadás léssen annak az ártalma,
Sőt: ha tiszta volt is torkodnak a hangja,
Rekedést ad néked, szodat megzavarja.”

Mit javasol bor elleni orvosságnak? Bort!

„Estvéli bor ital ha fájlattya fejed,
Rosszul vagydon attól mind az egész tested.
E' léssen orvosság néked attól higyged:
Ha reggel áztatod ismét borral béled!”

A „serről” aztán így énekel:

„Ne légyen sered is izében etzetes,
Zavaros, se sűrű, mert ez nem kellemes.
Búzából légyen főtt, s az lesz igen jeles,
Állapodott, s szállott, így lesz egészségség.”

S ha már a bornál, sernél vagyunk, iktassuk ide, mi ajánl! „Tenger vizétől való fisonór és nehézség ellen”, azaz a tengeri betegség ellen?

„Ha ki hajókázni tenger vizére mégy,
S annak erejétől félsz, hogy beteg ne légy,
Ugyanazon vízzel elegyült bort bevégy,
Igy nem árt meg, rajta bátran tsak állt mégy!”

Fül tsengésről, gége orvoslásáról

Hűsz-, harmincfajta betegségre tud orvoslást, orvosságot a verselő házi orvos. Egyet-kettőt ki-válogattunk az érdekesebbek közül:

„Magad erőltetés, hosszas éhség, hányás,
Veresség, sok esés, részség és fadsz,
A kiknek ezektől nem lehet elválás,
Tsengő fülük léssen s beléjük áll zúgás.”

„Szapora és vérehulló fünek haszna,
Egyaránt használnak Rósa és a Rutha,
A kinek a szemét az homály bé fogta,
Ezeknek vedd vizét, s világot meghozza.”

„Hogy nagy fájdalomtól fogaid emyhítsed,
Párhaanmának magvát, s Bilindnek
measzadajed.

Temjénnyel mindkettőt együtt meg égessed,
Töltser isóvén.

„Aranygelét, kénkö, mész ha együtt lesznek,
Szappan; ez négy törve öszve kevertetnek,
Géga gyógyulásra orvosságok lesznek,
Jó haszna szappannal szemek ha kenetnek.”

Meghatóan kedves az a pár sor, mellyel Fekésházy György az ő verses orvostudományát a kegyes olvasónak ajánlja. Ezek szerint: „En nem úgy, mint valami tanító bölts, ezen kiseded munkámért nagy ditsőséget várnék, éppen nem, hanem csupán a bölts írónak munkáihoz némelly jó tapasztalásaimat mintegy toldalékuul tiszta szivből ajánlom, remélem, hogy ezáltal valami jót mégis tsak szerzettem.”

L. S.

Dr. Petró József:

A gyermekek korai szentáldozása

E könyvben a szerző összegyűjtölte a legkiválóbb teológusok, lelkipásztorok véleményét annak bizonyítására, hogy ebben a sokat vitatott kérdésben ma már nincs helye a kétségnek, hanem követni kell az isteni Mesternek parancsát: „Engedjétek hozzám a kisedeket!”

Ara 105 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Cluji szerkesztő: dr. Sulyok István

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató ifnézet pelentése szerint a várható időjárás: Élénk nyugati, északnyugati szél, változó felhőzet, néhány helyen fűtőzárók, a hőmérséklet kissé csökken.

EGY MÉTERNÉL MAGASABB HŐRÉTEG VAN A TREISCAUNEI ERDŐBEN. Tg.-Săuceș. Saját tud. Több mint két hónapja, hogy Treiscaune-megye hó alatt áll s az egyre ismétlődő sűrű havazások következtében a hegyeken egy méternél is magasabb a hőréteg. Ha gyors olvadás következne, menthetetlenül súlyos árvízveszély fenyegetne. Ezidőszertől csak az úttal van baj, amennyiben sem szánval, sem szekérral nem járhatók s még a főútvonalakon is nehéz a közlekedés.

Nyugdíjazását kérte dr. Hirsch Hugó közkórházi sebészfőorvos. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Dr. Hirsch Hugó a neves közkórházi igazgató sebészfőorvos egészségi állapotára való tekintettel, benyújtotta nyugdíjazása iránti kérését és betegség-sabadságát már meg is kezdte. Helyébe dr. Popa Emanuel odorheui kórházi alorvost nevezték ki.

HATÁLYON KIVÜL HELYEZTE A MINISZTERIUM A CSELEDRENDELETET. Oradea. Saját tud. A munkaügyi felügyelőséghez megérkezett a munkaügyi minisztérium rendelete, amely visszatérve a Goga-kormány által kibocsátott ismeretes „cseléd-rendeletre”, utasítja a munkaügyi felügyelőséget, hogy átiratban értesítse a rendőrséget, valamint a megyei illetékes hatóságokat, hogy a minisztérium a „cseléd-rendeletet” hatályon kívül helyezte.

Egy nagyaszonny halála. Az igazi patriciusi családok nagyaszonnyai közül való volt özv. Homola Gyuláné, aki a baiamarei társadalmi és művészeti élet központjában élt egykor, mint az ottani arany bányászámvevőség főnökének hitvese. Férje halála után a Nagyaszonny visszavonult a társadalmi élettől s csak otthonának élt. Az impériumváltozásokkor eladták baiamarei házukat és Budapestre költöztek, a művésztelep városában csak Réthy Károlyné Homola Elvira maradt, aki 1921-ben, kevéssel férje halála után szintén meghalt. Most pedig, amint őszinte részvétellel értesülünk, Budapesten 80 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt özv. Homola Gyuláné sz. Füley Irma a nemes és széplelkű nagyaszonny. Gyermekai: özv. Ebert Rudolfné sz. Homola Irma, dr. Homola László m. kir. közjegyző. Homola Viktor, Gyárfás Lajosné sz. Homola Adél és kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja. A nagyaszonny temetése szerdán volt a budapesti X. kerületi új köztemető halottasházából.

LELKIGYAKORLATOK TIMISOARAN. Saját tud. Március 28-án április 2-ig Veress Ernő hittanár, a kiváló cluji katolikus publicista tart Timisoaran lelkigyakorlatokat; reggel nők részére a Miasszonnyunkról nevezett iskolánövérék zárdatemplomában, este férfiak számára a negyedik kerületi plébániatemplomban. Ugyanabban az időben Buzás Gerő dr. Ocnamuresului plébánosa tart Timisoaran konferenciabeszédeket a katolikus magyar ifjúság számára. Március 28-tól 30-ig este félnyolckor a székesegyházban a leányok és március 31-től április 2-ig este 9 órakor az ifjak részére, ugyancsak a székesegyházban.

Temtések. Dézsi Pál nyug. városi tisztviselő 60 éves korában meghalt. Temetése pénteken 4 órakor lesz a Steinberger kápolnából. — Juhász Margit 41 éves korában meghalt. Temetése pénteken 3 órakor lesz a Steinberger kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

LETARTÓZTATTÁK A SATUMAREI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG VOLT PÉNZTÁRNOKÁT. Satumare. A vizsgálóbíró szerdán előzetes letartóztatásba helyezte Călinescu Gheorghe pénzügyi tisztviselőt, a pénzügyigazgatóság volt főpénztárosát. Călinescu ellen sikasztás, hamisítás és csalás miatt több ügyben folyik eljárás. Amint annakidején megírtuk, a Călinescu által kezelt letéti pénztárban több hamis nyugtát találtak. Az akkor még le nem leplezett tettes a húsz vagy kétszáz leies befizelésről kapott nyugtát néhány nullával megtoldotta és 20 ezer leire igazította ki, a pénzt pedig ilyen összegben felvette. A gyanú Călinescu irányult, aki az első ügyben tisztázta magát, a második csalást már rábizonyították. Hosszú ideig vizsgálati fogságban ült, később óvadék ellenében szabadlábra helyezték. Néhány nappal ezelőtt a letéti pénztárnál ismét hamisított nyugtát fizettek ki, amelynek telfedezése után a vizsgálóbíró újra Călinescut vonta felelősségre. A volt főpénztárnok eleinte tagadott, a bizonyítékok azonban ellene szóltak, mire a vizsgálóbíró letartóztatta.

Tavaszi

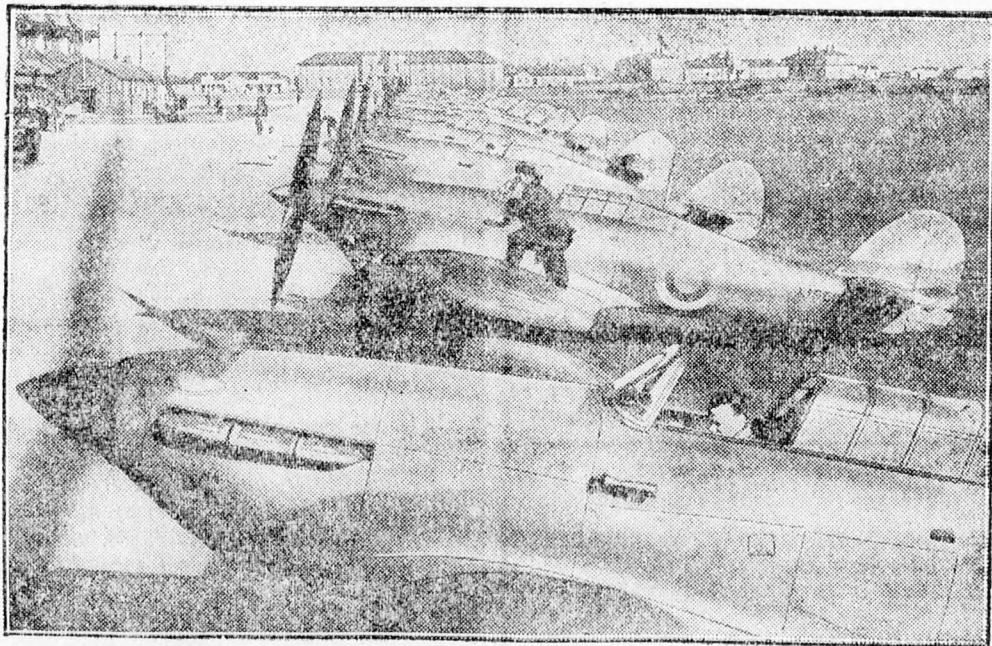
cipőujdonságaink megérkeztek

Reichard

MEGHALT LENGYEL ZSOLT NYUGALMAZOTT ÁLLAMTITKÁR. Budapestről jelentik: Szerdán este a Lenke-téren összeesett és meghalt Lengyel Zsolt, nyugalmazott államtitkár. Lengyel a népjóléti, majd a belügyminisztériumban működött államtitkárként.

Az erdőlés áldozatai. Tg.-Săuceș. Saját tud. Konecz János 46 éves sanzieni gazda, a község erdejében erdőt s munkája közben egy fa maga alá temette. — Mușat Gheorghet az oituzi erdőben ütötte le egy lezuhanó fa. Mind a ketten súlyos gerinctörést szenvedtek s jelenleg a tg.-săuceși kórházban ápolják őket. Eletbenmaradásuk kétséges.

* Ingyenes felvétel zárdába Assisi Szent Ferenc Leányai betegápoló nővérek rendjének egy kegyee jötevője újból lehetővé tette azt, hogy komoly hivatással bíró 8 (nyolc) olyan hajadont, akik a középsikolának legalább 2-4 osztályát teljes eredménnyel elvégezték, hozomány és kelenye nélkül felvehetnek rendi jelöltné. Életkor 16-30 év. Személyesen vagy kérvény útján (ez utóbbi esetben fénykép, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítvány, valamint keresztlevél és az állampolgársági bizonyítvány csatolandó) a rend tartományi főnökénél jelentkezhetnek: Radna, Str. Alexandru 23.

Avia új, gyorsirratu vadászrepülőgépei, amelyek óránként kb. 650 kilométeres sebességre is képesek.

Feljegyzések

Pamfil Seicaru nagy cikket írt a „Curentul” egyik legutóbbi számában a legközelebbi választást megelőző várakozásról. A cikk maró gúnnyal fordul a politikai pártok ellen és hiú reménykedésnek veszi már előre a leszerelt politikai pártok minden ujjáéledési reményét.

Az új választások már a hivatásrendi képviselőket fogják megvalósítani. Pamfil Seicaru szerint ez zavarja meg legjobban a reménykedő pártok számításait: „... ezért óhajtják annyira, hogy minél előbb alkossanak választótörvényt és rendeljék el az új választásokat. Honnan a pártoknak ez a sietős óhaja? Elsősorban is egy hirtelen összeült választótörvény nem tudná szorosan meghatározni a foglalkozási körzeteket, tehát alkalmat nyújtana a pártoknak kezdeményezéseik és manővereik lebonyolítására. Azt mindenki jól tudja, hogy a nemzetképviselő hivatásrendi alapon, úgy ahogyan az alkotmány tartalmazza, a foglalkozások sokszoros elhatárolását és rendszerbe való sorozását kívánja meg és csak ezután lehet alkalmas választótörvényt alkotni.

Minél határozottabbak a foglalkozások körvonalai, minél szorosabb a foglalkozások körhöz kötő szál, annál inkább tágulnak a pártokhoz kötő szálak. A pártok úgy válnak le a közéletéről, mint a var a gyógyuló sebről. Tehát a még régi alapokon élni és működni akaró pártok érdeke az, hogy a foglalkozások elhatárolása felültes legyen, hogy az egész rögtönzés és zűrzavar legyen, hogy így ők maradjanak a politikai csoportosulás és tájékozódás központjai... Önfentartási ösztönük megsugja azt a veszélyt, amit a foglalkozások pontos elhatárolása után a foglalkozási körzetek alapján megejtett választás jelent számukra, mert ehhez legalább két év kell, amely idő alatt megtörténik a közigazgatás rendezése, eredményeket érnek el — a párt-összeköttetések teljes mellőzésével. A polgárok megtanulnak politikai jogaikkal élni a hivatás keretein belül. Ez a választási szünet a pártok végét jelentené... Ezért törekezzenek a választások sürgetői, a rögtönzött választótörvény hívei arra, hogy ne legyen idő az új alkotmány eszellemeinek valóraváltására a közéletben... A sürgős választás hívei vizsgalhatják magukat a minél hosszabbra nyúló várakozás illúziójával”, — fejezi be fejtegetéseit P. Seicaru.

P. I.

A HOLLAND TRÓNÖRÖKSPÁR UJABB KÜLFÖLDI UTRA INDUL. Hága. Julianna trónörökös és férje, Bernhard herceg leányuk Beatrix hercegnő keresztelése után hosszabb külföldi útra indulnak Hollandia angol gyarmataira, majd Ausztráliába. Az angol királyi pár hivatalos látogatást tesz Amszterdamban Vilma királynő uralkodásának 40 éves jubileuma alkalmából. A jubileumi ünnepségeket csak a jövő tavasszal tartják meg, amikor a trónörökspár visszaérkezik Hollandiába.

JÖJJÜN TAVASSZAL ITALIÁBA. A Magyar Lapok ezidei nagy olaszországi társasutazását az Eucharisztikus Világkongresszussal kapcsolja össze. Ez a társasutazás valóban eseményszámba megy és mindezek ellenére olyan olcsó, hogy azon a szerényebb anyagiak fölött rendelkezők is, minden nagyobb megerőltetés nélkül részt vehetnek.

Könyvismételés

Schütz Antal: Dogmatika

2 kötet. (651 és 734 oldal.) Szent István-Társulat kiadása. — Ára 900 lei. — Kapható a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

Mingyárt az első érzés, amely Schütz Antal Dogmatikájának megpillantásakor az embert elfogja, a kitünő öröm, hogy ilyen hatalmas, tudományos mű rövid idő alatt már második kiadást érhetett el a magyar könyvpiacra. Az idők hangos szava ez, arról tanuskodik, hogy katolikus magyar intelligenciánk komoly szellemi és lelki igénye az, ami e mű új kiadását lehetőséggé tette. Szívünkbeli fakad az a jókívánság, amellyel az európai viszonylatban is kiváló tudós szerző sikerében és jogos örömeiben osztozunk. Schütz Dogmatikája mind a teológiai irodalomban, mind pedig az ilyen műtől elválaszthatatlan vallási elmélyedésben történelmi jelzők marad és a szerző nevét is eltörülhetetlenül beírja a magyar katolicizmus történetébe.

A Dogmatika második kiadása lényegesen bővült, főképpen azzal, hogy első értékesítése, 284 lapnyi terjedelemben, felöleli a kinyilatkoztatásról szóló katolikus tant. Örömmel kell üdvözölnünk a munkának ezt a kibővülését. Általa a könyv még fokozottabb mértékben nyert időszerűségében épp a mai idők számára. Mert komoly utbaigazítást ad elsősorban a vallás mivoltáról és valóságáról: azután kimerítően tárgyalja a kinyilatkoztatás valóságát, fenntartását, befogadását és a kinyilatkoztatás tudományát fejtegeti. Aki csak kissé is ismeri napjaink fájdalmas szellemi és vallási vajadását, rögtön felismeri, hogy ezek a lapok égető kérdéseket tárgyalnak; a szerző tárgyalási módja pedig nemcsak megnyugvással, hanem hálával tölti el mindazokat, akik szívükön viselik vallásunk és vele egész szellemi kulturánk ügyét.

Ha szorosabban, szaktudományos szempontból nézzük a Dogmatikát, azt találjuk, hogy Schütz a dogmatika tudománya által megadott két lehetőség közül egyiket sem választotta kizárólagosan, hanem mindkettőt sikeresen egyesítette. — Ha az előszóban jelzett célt és a mi sajátos kulturális körülményeinket nézzük, ezt a legszerencésebbnek kell mondanunk. Vannak ugyanis dogmatikák, amelyek inkább arra szorítkoznak, hogy e mély és folyton bővülő tudománynak csakis az eredményeiről tájékoztassanak. A szakkifejezés némi módosításával az ilyen műveket pozitív dogmatikának nevezhetnők, tudományos dogmatikai adattárnak. Senki sem veheti tagadásba, hogy az ilyen munkáknak jelentőségük van és szerzőik méltán szereztek maguknak jó nevet a teológia tudományában. De vannak a dogmatikai irodalomnak alkotásai, amelyeknek szerzői mélyebb és sokkal nehezebb feladatot tűztek maguk elé és akiknek dogmatikáit, ugyancsak szakkifejezéssel élve, skolasztikus vagy spekulatív dogmatikának nevezük. Ezek a munkák legelsősorban a dogmák minél teljesebb elméleti, azaz bölcséleti feldolgozását célozzák. Amíg az előbbi munkák csak a dogmatika szellemi műhelyéből kikerült kész alkotásokat mutatják be és az alkotások elkészülési módjáról szinte csak a prospektusokban értesítenek bennünket; addig a skolasztikus dogmatika bevezet magába a szellemi műhelybe is és megmutatja azt a csodálatos szellemi erőt, hatalmas elmélyedést és feszülő szellemiséget, melynek eredménye (ha nem is kizárólagosan, mert tényezője a Gondviselés csodálatos örökdedése is) a katolikus dogmatika tudománya.

Schütz Dogmatikája a legszerencésebben egyesíti ezt a két feladatot. Természetesen szem előtt kellett tartania elsősorban olvasóit, akiknek művét szánta és nem utolsó sorban a terjedelmet is, amelyet műve felvehetett. E szempontok méltánylásával állíthatjuk, hogy Schütz Dogmatikája világviszonylatban is kimagasló alkotás.

**Tóth Tihamér
összegyűjtött művei
20 kötetben**

Dus aranyozású egészvszonkötésben
4400 lei.

A kiváló szónok és ragyogótollú író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke egyúttal a sorozatban. — Aki mind a 20 kötetet előre kifizeti, 15 százalék kedvezményt kap.

Megrendelhető: **könyvosztályunknál.**
A sorozat kapható havi részletfizetésre.

Büntető eljárás van folyamatban Tg-Mures város több főtisztviselője ellen. Saját tud. Még március 5-én történt, hogy Drişen vizsgálóbíró elrendelte Urzica Dumitru város főszámvevő előzetes vizsgálati fogvatartását. Urzica a vizsgálati fogság elrendelése ellen a törvényszéki vádtanáchoz fellebbezett. A vádtanács azonban elutasítva Urzica fellebbezését, tegnap megtartott zárt ülésén helybenhagyta a városi főszámvevő 30 napos vizsgálati fogságát. A bünvádi eljárás alá vont városi főszámvevő ellen dr Kovári Dumitru ügyvéd tett feljelentést, mert Zsigmond Samu malomtulajdonos ügyfelének 398 ezer leies adótartozására kézhez vett pénzt a főszámvevő nem teljes összegében fizette be a városi pénztárba, hanem 140 ezer leies tételt adóbonokkal egyenlített ki, miáltal 60 ezer lei törvénytelen haszonra tett szert. Az ügy nagy feltűnést keltett városeserte s nagy várakozással néznek a büntetés fejleményei elé. Egyébként a város több más főtisztviselője ellen is büntető vizsgálat van folyamatban különböző törvényteleneségek miatt.

FIZETIK A MEGYEI NYUGDIJASOK MÁRCIUSI JÁRANDÓSÁGÁIT. Oradea. Saját tud. Az 1925. év előtti megyei nyugdíjasok márciusi járandóságainak kifizetését csütörtöktől kezdve fizeti Bihormegye számvevősege.

Véres fegyverharc a román—cseh határon egy cseh határőr és a csempészek között. Satumare. Saját tud. Az ideérkezett jelentések szerint a satumaremezei Bicsad község közelében, a román—cseh határon véres harc játszódott le egy cseh határőr és a csempészek között. A cseh Visk községben lakó Hruby János határ csendőr ellenőrző körutja során egyöttagú társaságot látott a határon Romániából átszökni. A csempészek szembeszálltak a határrendőrrel, a földre tepertek és fojtogatni kezdték. Védekezés közben Hrubynak sikerült elsütnie szolgálati fegyverét és a golyó az egyik csempész azonnal megölte. A többiek a határon át Romániába menekültek. A leölt csempész személyazonosságát még nem tudták megállapítani.

Bezárták egy könyvkereskedést, mert propaganda-jelvényeket árusított. Bucuresti. Saját tud. A bucaresti rendőrség megállapította, hogy a Cartea Romaneasca könyvkereskedés légióista propaganda-jelvényeket árusít. A betűgyminiszter ezért a közrend elleni vétségek megtorlásáról szóló törvény alkalmazásával 10 napra bezáratta ezt a könyvkereskedést.

Tömeges kihánási eljárások Satumaren a kereskedők és iparosok ellen. Satumare. Saját tud. A satumarei kereskedelmi és iparkamara vezetősége a kereskedelmi törvény alapján — mint jelentették — azokat az iparosokat, akik nyersanyagból előállított készítményeket árusítanak, kereskedőkké minősítette és kötelezte őket, hogy igazítsák be magukat a kereskedelmi és iparkamaránál. A rendelet végrehajtását most bizottság ellenőrzi. Az első napon harmincegy iparos ellen indult eljárás részben a cégbejegyzés elmulasztása, részben a be nem jelentett helységváltoztatás miatt.

Halálozás. Bente Ilona 27 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 10-én délután 5 órakor volt az olasz temetőben. (Caritas.)

*** Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy hálműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggelenként éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztosan szabályozza a anyagcsere folyamatát. Kérdezze meg orvosát.**

Egy nyugalmazott huszárőrnagy halála. Säcueni. Saját tud. Régi világ öreg katonája halt el a napokban Säcueniben, akit eredeti egyéniségéről és jóízű humoráról széles körben ismertek az Eriul-melléken. Balogh Gábor katonai pályafutását ötven évvel ezelőtt lovaglásból kifolyó baleset akasztotta meg. Nyugalombavonulása után egy ideig a magyarországi Almoed községben telepedett le. A világháború folyamán költözött Säcuenibe, ahol az urti társaság szívesen látott vendége lett. Mint jellemző érdekességet jegyezzük fel róla, hogy 54 éven keresztül vezetett naplót, amelybe katonai szolgálatainak és életének eseményeit kitartóan és szorgalmasan jegyezte fel az öreg ur. A 89 éves korában elhalt különöletű aglegényt szerdán temették el nagy részvét mellett.

KATOLIKUS NŐK NAPJA. Timisoara. Saját tud. A Katolikus Nőszövetség március 27-én ezidén is megrendezi ünnepélyes keretek között a Katolikus Nők-napját. Reggel a székesegyházban szentmise lesz a katolikus női egyesületek tagjai részére, délután pedig a negyedik kerületi katolikus fiúiskolában diszközgyűlést tartanak, amit díszbeszéd követ.

Legszébb imakönyvek:

Scheffler: Jézus Neked Élek. Gyer-mekimakönyv	ára 32 Lei
Sándor: Katolikus Ifjúsági imakönyv	60 "
Véres: Erdélyi imádságos könyv	70 "
Egi Lant. Imádságos és énekes könyv	80 "
P. Boros: Én Uram, én Istenem. Férjaki részére. Félvszonkötésben	35 "
P. Boros: Márta légy anyám. Nők részére	55 "

Kapható: könyvosztályunkban.

Pénteken tartják meg a CFR és a MÁV képviselőinek értekezletét. Timisoara. Saját tud. A CFR és a MÁV képviselőinek a napokban kellett volna megkezdniük azt az értekezletet, amely az új menetrend szerinti forgalmat szabályozza. Ezt a konferenciát azonban március 11-ére, péntekre halasztották és a timisoarai vasutigazgatóságon tartják meg.

Zürichi zárlat. Párizs 13.52 fél, London 21.60, Newyork 431 egytizenhatod, Brüsszel 72.88, Milánó 22.67 fél, Amszterdam 240.87 fél, Berlin 174.02 fél, Bécs — schilling 68, Prága 15.14, Varsó 81.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

A Magyar Általános Hitelbank mérlege

5 év alatt 82 millió pengő (cca kettő milliárd négyszáz millió lei) betétemelkedés mutatkozik

Ezen intézet zárszámadása a tavalyi 4.189.959 pengővel szemben 5.033.662 pengő tiszta nyereséget tüntet fel, melyből az igazgatóság javaslata szerint 700.000 pengő a tartalékalapok, 1.100.000 pengő a nyugdíjalapok javalmazására fordítatik és a fennmaradó 3.233.662 pengő pedig az 1938-as üzletévre vitetik elő. Az igazgatóságot a tiszta nyereség hováfordítására vonatkozó fenti javaslatának megtételére, amelynek értelmében osztalék kifizetése a kedvező üzleteredmény dacára ebben az évben is mellőztetnék, főként az a körülmény indította, hogy a nehezen áttekinthető világgazdasági és világpolitikai fejlemények mellett az osztalékfizetés újrafelvétele ezidő szerint nem mutatkoznak indokoltak. A tavalyi mérlegadatokkal összehasonlítva a takaré- és folyószámlabetétek együttes állománya 208.5 millió pengőről 229.2 millió pengőre emel-

kedett, míg az egyéb hitelezők tétele 29.5 millió pengőről 24.7 millió pengőre volt apasztható. A pénzüri készletek, gíró- és bankkövetelések együttes tétele a tavalyi állapottal szemben 4.2 millió pengős emelkedést tüntet fel. Az adóssok tételének és a váltótárcának együttes összege 227.5 millió pengővel szerepel a mérlegben, ami az 1936. december 31-iki tétellel szemben 12.9 millió pengő emelkedésnek felel meg. Az értékpapírok és értékeltségek együttes összege a tavalyi 581 millió pengővel szemben 57.1 millió pengővel van a mérlegben kimutatva, az értékelések jelentékeny tartalékokat foglalnak magukban. Az intézet érdekkörébe tartozó ipari vállalatok az elmúlt esztendőben is kielégítő üzleteredményt értek el, elsősorban a beruházási iparokkal foglalkozó társaságok termelése mutat szép emelkedést.

LEGUJABB

Az esküdtszéki eljárás módosítása

Az igazságügyminiszter magyarórázó szövege bejelent, hogy az esküdtszéki intézményt rövid időn belül megszüntetik

Bucuresti. Saját tud. Ófelsége csütörtökön aláírta azt a rendelet-törvényt, amely az esküdtszéki eljárás módosításáról készült. A rendelet-törvény lényegesen az esküdtszék működéséről szóló 40-41. szakaszokat változtatja meg és kimondja, hogy ezután az esküdtbírók elnöke a törvényszéki főelnök, vagy elnök lesz, tagjai pedig két törvényszéki bíró, akit sorsolás után jelölnek ki. Ezzel megszűnik az eddigi rendszer, mely szerint táblabírák vezették

az esküdtszék tárgyalásait. Ez nagy költségmegtakarítást is jelent, a táblabírákat pedig nem vonja el fontos hivatásuk gyakorlásától.

A rendelethez az igazságügyminiszter magyarórázó szövegét is fűzött, melyben bejelenti, hogy ez az intézkedés átmeneti, mert az esküdtszék intézményét később a bünvádi perrendtartás reformjának életbeléptetésével amúgy is megszüntetik.

Teljes erővel megindult a népszavazási agitáció Ausztriában

A francia sajtó számbaveszi azt az eshetőséget, hogy a népszavazáson a Németországhoz való csatlakozás mellett döntenek

Bécsből jelentik: Úgy a Hazafias Arcvonal, mint a nemzeti-szocialisták táborát váratlanul és készületlenül érte Schuschnigg kancellár kiáltványa a vasárnapi népszavazásról. Az agitáció alig néhány órával a bejelentés után teljes erővel megindult. Éjfél tájban Bécsben már tömegszámra szórták szét a különböző című és szövegű röpcédulákat. Ezer és ezer ember a hajnali órákon tüntetett a bécsi utcákon, részben Schuschnigg mellett, részben az osztrák nemzeti-szocialista diktatura mellett.

Csütörtök reggel 8 órától kezdve az egész

osztrák karhatalom — a katonaságot is beleértve — teljes készenléthben áll és marad a népszavazás lefolyásáig.

Párizsból jelentik: A francia sajtó hangoztatja, hogy Ausztriát illetően a helyzet megváltoztatásáról még akkor sem lehet szó, ha az osztrák nép nagyobb tömege a Németországhoz való csatlakozás mellett döntene. A külügyminisztériumhoz közelálló helyen kijelentették, hogy Ausztria függetlenségét a békeszerződés biztosítja és még akkor sem egyesülhet Németországgal, ha Ausztria akarná ezt.

A francia kormány beadta lemondását

Chautemps miniszterelnök az alsóházban tiltakozott a trankváiáság hírei ellen. — Elismerte azonban, hogy lehetetlen fenntartani az államadósággal való túlterheltséget. — Változást kívánt az általános politikában

Párizsból jelentik: A francia kormány csütörtök délelőtt benyújtotta lemondását. A lemondás előzményeiről a következőket jelentik:

A kamara csütörtök délelőtti ülését feszült érdeklődés előzte meg. Az ülés utáni padsorai zsúfolásig megteltek. Chautemps miniszterelnök, amint a terembe érkezett, nyomban szólt kért és a szónoki emelvényre lépett. A miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette:

— Alig négy nap múlt el azóta, hogy nehéz körülmények között fölvettem a bizalmi kérdést és úgy a képviselőház, mint a szenátus egyhangulag bizalmat szavazott nekem. Azóta a helyzet ismét úgy fordult, hogy kényes kérdések merültek fel és teljes mértékben tisztázni kell a bekövetkezett nehézségeket. Nincs bennem hiú büszkeség és arra gondoltam, hogy lábujjhegyen távozom. De közben beszélgetést folytattam néhány személyiséggel és az a gondolat alakult ki, hogy alkotmányos eljárásnak jobban megfelel, ha itt tisztázom a helyzetet és a képviselőház útján felvilágosítom az országot is. Erre a tisztázásra annál is inkább szükség van, mert

olyan hírek keltek szárnyra, hogy súlyos válság tört ki és a kormányt az események űzik el helyéről. Ez nem áll.

Az államkincstárnak nincsenek semmi közvetlen nehézségei és az esedékségek biztosítva vannak. Akadhat-e valaki is, aki kételkedhetne abban, hogy bőségesen fedezni tudjuk a három milliárdnyi kibocsátást, vagy a nemzetvédelmi kölcsönt? Arról is beszélnek, hogy a frank válságba került. Erről sincs szó. A frank árfolyama a legutóbbi három napig szilárd maradt.

Kijelentette ezután Chautemps, hogy a kormány abban a helyzetben van, hogy könnyen gátat vehet az árfolyamok legutóbb bekövetkezett hullámszámának. Az a kérdés, ami a kormányt foglalkoztatja, nem új kérdés. Blum már kifejtette azt a múlt évben. Lehetséges fenntartani továbbra is azt az állapotot, hogy az ország minden évben 30-40 milliárd kölcsönt vegyen fel és két milliárddal szaporítsa a hátralékos adósságokat. Amikor Bonnet visszatért Washingtonból, nyomban hozzálátott, hogy ezt a helyzetet orvosolja. Első lépés az volt, hogy helyreállították a költségvetés egyensúlyát. A másik pedig az, hogy önálló pénztárt létesítettek. E pénztár számára bevételi forrásokat kellett biztosítani. Az önálló pénztárnak csak akkor lehet szükséges biztosít

tékot adni, ha a kormány általános politikája olyan, hogy a kincstár egyéb szükségleteit könnyen fedezheti. A külföld szemében nagy vereséget jelentene az országra nézve, ha nem biztosítaná a pénztár költségeit.

Chautemps, amikor nyilatkozatát befejezte, nem ült vissza a helyére, hanem távozott a tereméből. Intésére a kormány valamennyi tagja követte és szintén elhagyta az ülésstermet. A kormány tagjai innen egyenesen az Elyséepalotába mentek és benyújtották a köztársasági elnöknek a kormány lemondását.

Az új magyar kormány eskütétele

Budapestről jelentik: Az átalakult Darányi-kormány tagjai csütörtök délelőtt fél 11 órakor letették az esküt Horthy kormányzó kezébe. Az eskütételnél a zászlósuri tisztséget Perényi Zsigmond báró koronaőr töltötte be. Az eskümintát bárcehízi Bárczy István államtitkár olvasta fel.

Az eskü letétele után a kormányzó Darányi miniszterelnököt, majd a kormány tagjait egyenként magánkihallgatáson fogadta.

Lázár Andor lemondott igazságügyminiszter a délelőtti folyamán megjelent az igazságügyminisztériumban és bucsút vett a tisztviselői kartól.

Illetékes helyen kijelentették, hogy az új államtitkárok kiszemeléséről terjesztett híresztelések nem egyebek önkényes kitalálásoknál.

Ártákiadatok

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Allástkeresőknek 33% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lei. Az első szót minden esetben vastag betűvel szedni a nyomda.

Adás-vétel

Eladó
2 szoba, mellékhelyiségekkel álló magánház. Oradea, Str. Pasteur 11. szám.

Jókarban
levő fehér, gyermek sportkocsi eladó. Oradea, Str. Clemenceau No. 18. Retul Comendant.

Gyereklány
használt, olcsón eladó. Oradea, Str. Vasile Conta 12-a. Kovács.

Paragott ingaóra
2 m. magas, naponos huzással eladó. Oradea, Str. Ciorogariu 23-a. Dr. Patzko

Eladó
tavaszi kabát 12-14 éves fiúnak, két nagy szentkép (Jézus és Mária) képek, összecsalható vaságy. Oradea, Str. Densuşiani 25. sz. Mártonffy.

Alkalmazás

Takarítónő
felvétetik fél napra. Ajtáy gyógyszerár, Str. Vlahuta 46.

Házvezetőnőnek
elmenne fiatal uriaszony idős urhoz (nő) házaspárhoz vagy gyermek mellé anyahelyettesnek. Cimeket a kiadóba kér.

Jobb mindenest
keresek azonnalra. Cim Oradea, Str. Milano 4.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Lakás

Kiadó
május elsejére utcai két szobás lakás mellékhelyiséggel. Értekezni: Oradea, Str. Tace Jonescu 41., a kapuval szemben.

Kiadó
négyezobás, konyhás lakás mellékhelyiségekkel azonnal. Oradea, Parcul Carmen Sylva No. 6.

Kiadó
2 szobás lakás. Ugyanott Singer varrógép eladó. Oradea, Strada Codrilor 11. szám.

Utcai butorozott szoba
kiadó, esetleg teljes ellátással. Oradea, Str. Oltenia 2. Dr. Julier.

Kiadó
utcai szoba, üresen, butorral, esetleg teljes ellátással. Oradea, Str. Andrei Muresan 3.

Házaspár
keres egy szobás esetleg két kis szobás lakást, mellékhelyiségekkel. — Cimeket a kiadóba kér.

Két egymásba nyíló
butorozatlan szoba, — egyik utcai, kiadó. — Oradea, Mihai Sorbul 7. szám.

Különféle

Rövid
keresztthuros zongora bérbeadó. Oradea, Str. Pasteur 27.